HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

10 iunie 2021 *

„Trimitere preliminară – Politica comună în domeniul dreptului de azil și al protecției subsidiare – Directiva 2011/95/UE – Condițiile de acordare a protecției subsidiare – Articolul 15 litera (c) – Noțiunea de «amenințări grave și individuale» la adresa vieții sau a persoanei unui civil ca urmare a violenței generalizate în caz de conflict armat intern sau internațional – Reglementare națională care prevede cerința unui număr minim de victime civile (morți și răniți) în regiunea în cauză”

În cauza C-901/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Tribunalul Administrativ Superior din Baden-Württemberg, Germania), prin decizia din 29 noiembrie 2019, primită de Curte la 10 decembrie 2019, în procedura

CF,

DN

împotriva

Bundesrepublik Deutschland,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, domnii N. Wahl și F. Biltgen, doamna L. S. Rossi (raportoare) și domnul J. Passer, judecători,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul D. Dittert, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 19 noiembrie 2020,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru CF și DN, de A. Kazak, Rechtsanwältin;

– pentru guvernul german, de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți;

– pentru guvernul francez, de E. de Moustier și D. Dubois, în calitate de agenți;

– pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și M. Noort, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

– pentru Comisia Europeană, de J. Tomkin și M. Wasmeier, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 11 februarie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 litera (f) și a articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul a două litigii între CF și DN, doi resortisanți afgani, pe de o parte, și Bundesrepublik Deutschland (Republica Federală Germania), reprezentată de Bundesminister des Innern, für Bau und Heimat (ministrul federal al afacerilor interne, al construcțiilor și al teritoriului, Germania), reprezentat la rândul său de directorul Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Oficiul Federal pentru Migrație și Refugiați, Germania), pe de altă parte, cu privire la respingerea de către aceasta a cererii de azil a CF și a DN.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (6), (12), (13) și (33)-(35) ale Directivei 2011/95 au următorul cuprins:

„(6) Concluziile Consiliului European de la Tampere precizează […] că normele privind statutul de refugiat ar trebui completate, de asemenea, prin măsuri privind forme subsidiare de protecție, care oferă un statut corespunzător oricărei persoane care are nevoie de o astfel de protecție.

[…]

(12) Obiectivul principal al prezentei directive este, pe de o parte, să se asigure că toate statele membre pun în aplicare criterii comune de identificare a persoanelor care au o nevoie reală de protecție internațională și, pe de altă parte, să asigure un nivel minim de beneficii respectivelor persoane în toate statele membre.

(13) Apropierea normelor privind recunoașterea și conținutul statutului de refugiat și al protecției subsidiare ar trebui să contribuie la limitarea circulației secundare a solicitanților de protecție internațională între statele membre, în cazul în care această circulație se datorează exclusiv diferențelor care există între cadrele juridice ale statelor membre.

[…]

(33) Ar trebui adoptate, de asemenea, standarde privind definirea și conținutul statutului conferit prin protecția subsidiară. Protecția subsidiară ar trebui să completeze protecția refugiaților consacrată de Convenția [privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951].

(34) Este necesară stabilirea criteriilor comune pe care ar trebui să le îndeplinească solicitanții unei protecții internaționale pentru a putea beneficia de protecția subsidiară. Aceste criterii ar trebui stabilite pe baza obligațiilor internaționale în temeiul instrumentelor privind drepturile omului și a practicilor deja existente în statele membre.

(35) Riscurile la care populația unei țări sau o parte din populație este în general expusă nu constituie, în sine, amenințări individuale care să poată fi calificate drept vătămări grave.”

4 Articolul 2 din această directivă, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) «protecție internațională» înseamnă statutul de refugiat și statutul conferit prin protecție subsidiară, definite la literele (e) și (g);

(b) «beneficiar de protecție internațională» înseamnă o persoană căreia i s-a acordat statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară, astfel cum sunt definite la literele (e) și (g);

[…]

(f) «persoană eligibilă pentru obținerea de protecție subsidiară» înseamnă orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid care nu poate fi considerat refugiat, dar în privința căruia există motive serioase și întemeiate de a crede că, în cazul în care ar fi trimis în țara sa de origine sau, în cazul unui apatrid, în țara în care avea reședința obișnuită, ar fi supus unui risc real de a suferi vătămările grave definite la articolul 15 și căruia nu i se aplică articolul 17 alineatele (1) și (2) și nu poate sau, ca urmare a acestui risc, nu dorește protecția respectivei țări;

(g) «statut conferit prin protecție subsidiară» înseamnă recunoașterea, de către un stat membru, a unui resortisant al unei țări terțe sau a unui apatrid ca persoană eligibilă pentru obținerea de protecție subsidiară;

[…]”

5 Articolul 4 din directiva menționată, intitulat „Evaluarea faptelor și circumstanțelor”, prevede:

„(1) Statele membre pot considera că este obligația solicitantului să prezinte, de îndată ce este posibil, toate elementele necesare în sprijinul cererii sale de protecție internațională. Statele membre au obligația de a evalua, în cooperare cu solicitantul, elementele relevante ale cererii.

[…]

(3) Evaluarea unei cereri de protecție internațională se efectuează la nivel individual, luându-se în considerare următoarele elemente:

(a) toate faptele pertinente privind țara de origine în momentul luării unei decizii privind cererea […];

(b) informațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv informațiile care permit să se stabilească dacă solicitantul a făcut sau ar putea face obiectul unei persecuții sau al unor vătămări grave;

(c) statutul individual și situația personală a solicitantului, inclusiv factori precum trecutul, sexul și vârsta acestuia, pentru a se stabili dacă, ținând seama de situația personală a solicitantului, actele la care solicitantul a fost sau riscă să fie expus ar putea fi considerate o persecuție sau o vătămare gravă;

[…]

(4) Faptul că solicitantul a fost deja persecutat, a suferit deja vătămări grave sau a făcut deja obiectul amenințării directe a unei astfel de persecuții sau a unor astfel de vătămări reprezintă un indiciu serios al temerilor fondate ale solicitantului de a fi persecutat sau al riscului real de a suferi vătămări grave, cu excepția cazului în care există motive întemeiate de a crede că respectiva persecuție sau respectivele vătămări grave nu se vor mai repeta.

[…]”

6 Articolul 8 din aceeași directivă, intitulat „Protecția în interiorul țării”, are următorul cuprins:

„(1) În cadrul evaluării cererii de protecție internațională, statele membre pot stabili că un solicitant nu are nevoie de protecție internațională atunci când, într-o parte din țara de origine, acesta:

(a) nu are niciun motiv întemeiat de a se teme că va fi persecutat sau nu există niciun risc real de a fi supus unor vătămări grave; sau

(b) are acces la protecție împotriva persecuției sau a vătămărilor grave, astfel cum sunt definite în articolul 7,

și poate călători în siguranță și în mod legal către acea parte din țară, poate fi admis în acea parte din țară și se poate presupune în mod rezonabil că se va stabili acolo.

(2) Atunci când examinează dacă un solicitant are un motiv întemeiat de a se teme că va fi persecutat sau dacă există un risc real de a fi supus unor vătămări grave sau dacă are acces la protecție împotriva persecuției sau a vătămărilor grave într-o parte din țara de origine în conformitate cu alineatul (1), statele membre țin seama, în momentul în care adoptă o decizie cu privire la cerere, de condițiile generale existente în respectiva parte a țării și de situația personală a solicitantului, în conformitate cu articolul 4. […]”

7 Potrivit articolului 15 din Directiva 2011/95, intitulat „Vătămări grave”:

„Vătămările grave sunt:

(a) pedeapsa cu moartea sau execuția; sau

(b) tortura sau tratamentele sau pedepsele inumane sau degradante aplicate unui solicitant în țara de origine; sau

(c) amenințările grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei unui civil ca urmare a violenței generalizate în caz de conflict armat intern sau internațional.”

8 Articolul 18 din această directivă, intitulat „Acordarea statutului conferit prin protecție subsidiară”, prevede:

„Statele membre acordă statutul conferit prin protecție subsidiară unui resortisant al unei țări terțe sau unui apatrid eligibil pentru obținerea de protecție subsidiară în conformitate cu capitolele II și V.”

Dreptul german

9 Directiva 2011/95 a fost transpusă în dreptul german prin Asylgesetz (Legea privind dreptul de azil, BGBl. 2008 I, p. 1798), în versiunea în vigoare la data faptelor din litigiul principal (denumită în continuare „AsylG”).

10 Articolul 3e din AsylG, intitulat „Protecția în interiorul țării”, stabilește condițiile necesare pentru existența unei alternative de protecție internă și prevede:

„(1) Străinului nu i se recunoaște statutul de refugiat atunci când:

1. într-o parte din țara sa de origine, acesta nu are niciun motiv întemeiat de a se teme că va fi persecutat sau are acces la protecție împotriva persecuției în temeiul articolului 3d și

2. poate călători în siguranță și în mod legal către acea parte din țară, poate obține permisiunea de a intra în acea parte din țară și se poate presupune în mod rezonabil că se va stabili acolo.

(2) Pentru a stabili dacă o parte din țara de origine îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul (1), trebuie să fie luate în considerare condițiile generale din acea parte din țară și circumstanțele personale ale străinului din momentul luării unei decizii privind cererea, în conformitate cu articolul 4 din Directiva 2011/95/UE. În acest scop, este necesar să se obțină informații precise și actualizate provenind din surse pertinente, precum Înaltul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați sau Biroul European de Sprijin pentru Azil.”

11 Articolul 4 alineatele (1) și (3) din AsylG definește, transpunând articolele 2 și 15 din Directiva 2011/95, condițiile de acordare a protecției subsidiare în următorii termeni:

„(1) Un străin poate beneficia de protecție subsidiară dacă există motive serioase și întemeiate de a crede că ar fi supus unui risc de a suferi vătămări grave în țara sa de origine. Vătămările grave sunt:

1. pedeapsa cu moartea sau execuția;

2. tortura sau tratamentele sau pedepsele inumane sau degradante;

3. amenințările grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei unui civil ca urmare a violenței generalizate în caz de conflict armat intern sau internațional.

[…]

(3) Articolele 3c-3e se aplică *mutatis mutandis*. Persecuția, protecția împotriva persecuției și temerea fondată de a fi persecutat se înlocuiesc prin riscul de vătămări grave, protecția împotriva unor vătămări grave și, respectiv, riscul real de a suferi vătămări grave; statutul de refugiat se înlocuiește prin protecția subsidiară.”

Situația de fapt din litigiul principal și întrebările preliminare

12 CF și DN sunt doi civili afgani, originari din provincia Nangarhar. Cererile de azil depuse de aceștia au fost respinse de Oficiul Federal pentru Migrație și Refugiați. Acțiunile introduse de persoanele interesate la instanțele administrative din Karlsruhe și din Freiburg (Germania) nu au avut câștig de cauză.

13 CF și DN au sesizat Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Tribunalul Administrativ Superior din Baden-Württemberg, Germania) cu un apel prin care au solicitat acordarea protecției subsidiare, în conformitate cu articolul 4 din AsylG.

14 În acest context, instanța menționată urmărește să obțină clarificări cu privire la criteriile care trebuie aplicate în vederea acordării protecției subsidiare în cazul unor amenințări grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei unui civil ca urmare a „violenței generalizate în caz de conflict armat”, în sensul articolului 15 litera (c) coroborat cu articolul 2 litera (f) din Directiva 2011/95.

15 Astfel, în pofida precizărilor aduse prin Hotărârea din 17 februarie 2009, Elgafaji (C-465/07, EU:C:2009:94, punctul 35), Curtea încă nu s-ar fi pronunțat cu privire la criteriile aplicabile pentru a determina nivelul de violență necesar pentru a stabili existența unor amenințări grave și individuale ca urmare a violenței generalizate în caz de conflict armat. În plus, jurisprudența altor instanțe în această materie nu ar fi uniformă. În timp ce uneori se efectuează o apreciere globală pe baza tuturor împrejurărilor speței, alte abordări aplică o analiză întemeiată în esență pe numărul de victime civile.

16 În special, instanța de trimitere subliniază că, pentru a constata că o persoană, care nu este vizată în mod specific ca urmare a unor elemente proprii situației sale personale, suferă amenințări grave și individuale, jurisprudența Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania) referitoare la articolul 4 alineatul (1) prima teză și a doua teză punctul 3 din AsylG, care transpune articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95 coroborat cu articolul 2 litera (f) din această directivă, se îndepărtează în mod semnificativ de cea întemeiată pe o apreciere globală a împrejurărilor specifice fiecărei spețe, aplicată de instanțele din alte state membre și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

17 Potrivit Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală), constatarea unor amenințări grave și individuale presupune în mod necesar o evaluare cantitativă a „riscului de a deceda sau de a fi rănit”, exprimat prin raportul dintre numărul de victime din zona în cauză și numărul total de persoane care compun populația din această zonă, rezultatul obținut trebuind să atingă în mod obligatoriu un anumit nivel minim. Dacă acest nivel nu este atins, nu se impune nicio evaluare suplimentară a intensității riscului și nici măcar o apreciere globală a împrejurărilor specifice speței nu poate conduce la constatarea unor amenințări grave și individuale.

18 În ceea ce privește situația lui CF și a lui DN, instanța de trimitere arată că nu a dobândit convingerea că aceștia, ca urmare a situației lor personale, sunt afectați în mod specific de violența care există în provincia Nangarhar. Cu toate acestea, ținând seama de situația generală în materie de siguranță din această provincie și în special de faptul că regiunea este teatrul unor lupte între diferite părți ale conflictului foarte fragmentate (inclusiv grupuri teroriste) și strâns legate de populația civilă, precum și că nicio parte nu este în măsură să controleze în mod efectiv regiunea sau să protejeze populația civilă, care este victima insurgenților și a forțelor guvernamentale, instanța de trimitere consideră că CF și DN, în cazul în care ar fi trimiși acolo, ar fi expuși, ca urmare a simplei lor prezențe, unui risc real de a suferi amenințări grave și individuale din cauza violenței generalizate generate de conflict. În plus, ținând seama de profilul lor deosebit de vulnerabil, dacă CF și DN ar trebui să se întoarcă în Afganistan, ei nu ar dispune nici de o alternativă acceptabilă de refugiere în interiorul țării, întrucât ar fi nerezonabil, în mod general, ca ei să se instaleze în alte locuri posibile (precum Kabul, Herat și Mazar-é Charif).

19 Așadar, potrivit instanței de trimitere, dacă s-ar efectua o apreciere globală ținând seama și de alte împrejurări care generează riscuri, nivelul actual de violență care există în provincia Nangarhar ar trebui considerat atât de ridicat încât reclamanții din litigiul principal, care nu au acces la protecție în interiorul țării, ar fi grav amenințați ca urmare a simplei lor prezențe pe teritoriul în cauză. În schimb, în cazul în care constatarea existenței unor amenințări grave și individuale ar depinde în principal de numărul de victime civile, cererile reclamanților menționați din litigiul principal prin care se urmărește obținerea protecției subsidiare ar trebui să fie respinse.

20 În aceste condiții, Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Tribunalul Administrativ Superior din Baden-Württemberg) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 15 litera (c) și articolul 2 litera (f) din Directiva 2011/95 se opun interpretării și aplicării unei dispoziții de drept național potrivit căreia amenințările grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei unui civil ca urmare a violenței generalizate în caz de conflict armat (în sensul că un civil, ca urmare a prezenței sale pe teritoriul în cauză, ar fi supus unui risc real de a face față unei astfel de amenințări), în cazul în care această persoană nu este vizată în mod specific ca urmare a unor împrejurări inerente situației sale personale, nu pot exista decât dacă a fost constatat deja un număr minim de victime civile (morți și răniți)?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare: aprecierea existenței unor astfel de amenințări trebuie efectuată ținând seama în mod global de toate împrejurările speței? În cazul unui răspuns negativ, ce alte criterii impuse de dreptul Uniunii există cu privire la această apreciere?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

21 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în sensul că se opune interpretării unei reglementări naționale potrivit căreia, în cazul în care un civil nu este vizat în mod specific ca urmare a unor elemente proprii situației sale personale, constatarea existenței unor amenințări grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei acestui civil ca urmare a „unei violențe generalizate în cazul unui conflict armat”, în sensul acestei dispoziții, este subordonată condiției ca raportul dintre numărul de victime din zona în cauză și numărul total de persoane care compun populația din această zonă să atingă un anumit prag.

22 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie amintit că Directiva 2011/95, adoptată în special în temeiul articolului 78 alineatul (2) litera (b) TFUE, urmărește, printre altele, să instituie un regim uniform de protecție subsidiară. În acest sens, reiese din considerentul (12) al directivei menționate că unul dintre obiectivele principale ale acesteia este să se asigure că toate statele membre pun în aplicare criterii comune de identificare a persoanelor care au o nevoie reală de protecție internațională (a se vedea Hotărârea din 23 mai 2019, Bilali, C-720/17, EU:C:2019:448, punctul 35 și jurisprudența citată).

23 În această privință, reiese din articolul 18 din Directiva 2011/95 coroborat cu definiția termenilor „persoană eligibilă pentru obținerea de protecție subsidiară”, cuprinsă la articolul 2 litera (f) din directiva amintită, și a termenilor „statut conferit prin protecție subsidiară”, cuprinsă la articolul 2 litera (g) din aceasta, că statutul conferit prin protecție subsidiară prevăzut de respectiva directivă trebuie, în principiu, să fie acordat oricărui resortisant al unei țări terțe sau oricărui apatrid care, în cazul în care ar fi trimis în țara sa de origine sau în țara în care avea reședința obișnuită, ar fi supus unui risc real de a suferi vătămări grave, în sensul articolului 15 din directiva menționată (a se vedea Hotărârea din 23 mai 2019, Bilali, C-720/17, EU:C:2019:448, punctul 36 și jurisprudența citată).

24 Trebuie amintit de asemenea că, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 16 din concluzii, Directiva 2011/95 a abrogat și a înlocuit Directiva 2004/83/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate (JO 2004, L 304, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 52), cu efect de la 21 decembrie 2013, și că această schimbare de norme nu a condus la nicio modificare a regimului juridic al acordării protecției subsidiare și nici în

ceea ce privește numerotarea dispozițiilor în cauză. Așadar, textul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95 este identic în mod riguros cu cel al articolului 15 litera (c) din Directiva 2004/83, astfel încât jurisprudența privind această a doua dispoziție este relevantă pentru interpretarea celei dintâi [a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 ianuarie 2021, Bundesrepublik Deutschland (Statutul de refugiat al unui apatrid de origine palestiniană), C-507/19, EU:C:2021:3, punctul 37].

25 Articolul 15 din Directiva 2011/95 prevede trei tipuri de „vătămări grave” a căror caracterizare este de natură să determine pentru persoana care le suferă acordarea protecției subsidiare. În ceea ce privește motivele care figurează la litera (a), și anume „pedeapsa cu moartea sau execuția”, și la litera (b), și anume riscul de „tortură sau [de] tratamente inumane”, aceste „vătămări grave” acoperă situații în care solicitantul de protecție subsidiară este expus în mod specific riscului de a suferi o vătămare de un anume tip (Hotărârea din 17 februarie 2009, Elgafaji, C-465/07, EU:C:2009:94, punctul 32).

26 În schimb, după cum a precizat Curtea, vătămarea definită la articolul 15 litera (c) din respectiva directivă, constituită din „amenințări grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei” solicitantului, acoperă un risc „mai general” de a suferi o vătămare decât cele prevăzute la literele (a) și (b) din același articol. Așadar, sunt avute în vedere în mod mai larg „amenințări […] la adresa vieții sau a persoanei” unui civil, iar nu violențe determinate. În plus, aceste amenințări sunt inerente unei situații generale de conflict armat care dă naștere unei „violențe generalizate”, ceea ce implică faptul că se poate extinde asupra indivizilor indiferent de situația personală a acestora (Hotărârea din 17 februarie 2009, Elgafaji, C-465/07, EU:C:2009:94, punctele 33 și 34).

27 Cu alte cuvinte, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 20 din concluzii, constatarea existenței unor „amenințări grave și individuale”, în sensul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95, nu este supusă condiției ca solicitantul de protecție subsidiară să facă dovada că este afectat în mod specific ca urmare a unor elemente proprii situației sale personale.

28 Astfel, în acest context, termenul „individuale” trebuie înțeles ca acoperind amenințări îndreptate împotriva civililor indiferent de identitatea acestora, în cazul în care gradul de violență generalizată ce caracterizează conflictul armat aflat în curs de desfășurare, apreciat de autoritățile naționale competente sesizate cu o cerere de protecție subsidiară sau de instanțele din cadrul unui stat membru la care se atacă decizia de respingere a unei astfel de cereri, atinge un nivel atât de ridicat încât există motive serioase și întemeiate de a crede că un civil trimis în țara respectivă sau, după caz, în regiunea în cauză ar fi expus, ca urmare a simplei sale prezențe în teritoriile menționate, unui risc real de a suferi amenințările grave menționate la articolul 15 litera (c) din directiva menționată (Hotărârea din 17 februarie 2009, Elgafaji, C-465/07, EU:C:2009:94, punctul 35).

29 În speță, după cum s-a arătat la punctul 18 din prezenta hotărâre, instanța de trimitere nu a ajuns la convingerea că reclamanții din litigiul principal sunt afectați, ca urmare a situației lor personale, în mod specific de violența care există în provincia Nangarhar. În schimb, consideră că, ținând seama de situația generală în materie de siguranță din această provincie, reclamanții menționați din litigiul principal, dacă ar fi trimiși acolo, ar fi expuși, ca urmare a simplei lor prezențe, unui risc real de a suferi amenințări grave și individuale din cauza violenței generalizate generate de conflict.

30 Cu toate acestea, după cum de asemenea s-a amintit, la punctul 17 din prezenta hotărâre, în temeiul jurisprudenței Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală), constatarea unor asemenea amenințări grave și individuale presupune în mod necesar o evaluare cantitativă a „riscului de a deceda și de a fi rănit”, exprimat prin raportul dintre numărul de victime din zona în cauză și numărul total de persoane care compun populația din această zonă, raport care trebuie să atingă în mod obligatoriu un anumit nivel minim. Dacă acest nivel minim nu este atins, nu se efectuează nicio apreciere globală a împrejurărilor specifice speței.

31 Or, este necesar să se considere, în această privință și pe de o parte, că criteriul reținut de Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală), potrivit căruia constatarea existenței unor „amenințări grave și individuale”, în sensul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95, presupune că numărul victimelor deja constatate, în raport cu întreaga populație, în regiunea în cauză atinge un prag determinat, poate, desigur, să fie considerat pertinent în scopul constatării existenței unor asemenea amenințări.

32 Astfel, o proporție ridicată între numărul total de civili care trăiesc în regiunea în cauză și victimele efective ale violențelor săvârșite de părțile la conflict împotriva vieții sau a integrității fizice a civililor din această regiune este susceptibilă să conducă la concluzia că în viitor ar putea exista și alte victime civile în regiunea menționată. O asemenea constatare ar permite, așadar, să se stabilească existența amenințărilor grave prevăzute la articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95.

33 Trebuie arătat însă, pe de altă parte, că aceeași constatare nu poate constitui singurul criteriu determinant pentru a constata existența unor „amenințări grave și individuale”, în sensul articolului 5 litera (c) din Directiva 2011/95. În special, lipsa unei asemenea constatări nu poate fi suficientă prin ea însăși pentru a exclude sistematic și în orice împrejurări existența unui risc privind astfel de amenințări, în sensul acestei dispoziții, și, prin urmare, pentru a determina automat și fără excepții excluderea protecției subsidiare.

34 Astfel, o asemenea abordare ar fi contrară, în primul rând, finalităților Directivei 2011/95, care vizează să confere protecție subsidiară oricărei persoane care are nevoie de o asemenea protecție. În special, după cum reiese din considerentele (6) și (12) ale respectivei directive, obiectivul principal al acesteia este în special de a se asigura că toate statele membre pun în aplicare criterii comune de identificare a persoanelor care au o nevoie reală de protecție internațională, oferindu-le un statut corespunzător.

35 Or, aplicarea sistematică de către autoritățile competente ale unui stat membru a unui singur criteriu, cantitativ – care poate fi supus unei incertitudini în ceea ce privește fiabilitatea sa, ținând seama de dificultatea concretă de a repera surse de informare obiective și independente aproape de zonele de conflict armat –, precum un număr minim de victime civile, rănite sau decedate, pentru a refuza acordarea protecției subsidiare poate determina autoritățile naționale să refuze acordarea protecției internaționale, cu încălcarea obligației care revine statelor membre de a identifica persoanele care au o nevoie reală de această protecție subsidiară.

36 În al doilea rând, o asemenea interpretare ar putea încuraja solicitanții de protecție internațională să se deplaseze în statele membre care nu aplică criteriul unui prag determinat de victime deja constatate sau care reține în această privință un prag mai puțin ridicat, ceea ce ar putea încuraja o practică de *forum shopping* prin care să se urmărească eludarea normelor instituite prin Directiva 2011/95. Or, trebuie amintit că, potrivit considerentului (13) al acestei directive, apropierea normelor privind recunoașterea și conținutul statutului de refugiat și al protecției subsidiare ar trebui, printre altele, să contribuie la „limitarea circulației secundare a solicitanților de protecție internațională între statele membre”, în cazul în care această circulație se datorează exclusiv diferențelor care există între cadrele juridice ale statelor membre.

37 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în sensul că se opune interpretării unei reglementări naționale potrivit căreia, în cazul în care un civil nu este vizat în mod specific ca urmare a unor elemente proprii situației sale personale, constatarea existenței unor amenințări grave și individuale împotriva vieții sau a persoanei acestui civil ca urmare a „unei violențe generalizate în cazul unui conflict armat”, în sensul acestei dispoziții, este subordonată condiției ca raportul dintre numărul de victime din zona în cauză și numărul total de persoane care compun populația din această zonă să atingă un anumit prag.

Cu privire la a doua întrebare

38 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în sensul că, pentru a stabili existența unor „amenințări grave și individuale”, în sensul acestei dispoziții, se impune luarea în considerare globală a tuturor împrejurărilor speței și, dacă nu aceasta este situația, care sunt celelalte cerințe care trebuie îndeplinite în acest scop.

39 Pentru a răspunde la această întrebare, este necesar să se constate, cu titlu introductiv, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctul 56 din concluzii, că noțiunea de „amenințări grave și individuale” împotriva vieții sau a persoanei solicitantului protecției subsidiare, în sensul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95, trebuie interpretată în mod larg.

40 Așadar, pentru a stabili existența unor „amenințări grave și individuale”, în sensul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95, este necesară o luare în considerare globală a tuturor împrejurărilor pertinente ale speței, în special a celor care caracterizează situația țării de origine a solicitantului.

41 Astfel, în ceea ce privește o cerere de protecție internațională formulată în temeiul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95, chiar dacă această cerere nu invocă elemente specifice situației solicitantului, din articolul 4 alineatul (3) din respectiva directivă rezultă că o asemenea cerere trebuie să facă obiectul unei evaluări individuale, pentru care trebuie să se țină seama de o serie întreagă de elemente.

42 Printre aceste elemente figurează în special, potrivit articolului 4 alineatul (3) litera (a) din directiva menționată, „toate faptele pertinente privind țara de origine în momentul luării unei decizii privind cererea”.

43 Mai precis, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 56 și 59 din concluzii, pot fi luate de asemenea în considerare, printre altele, intensitatea confruntărilor armate, nivelul de organizare a forțelor armate prezente și durata conflictului ca elemente de care se poate ține seama la aprecierea riscului real de vătămări grave, în sensul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2014, Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, punctul 35), precum și alte elemente, cum ar fi întinderea geografică a situației de violență generalizată, destinația efectivă a solicitantului în cazul unei trimiteri în țara sau în regiunea în cauză și agresiunea eventual intenționată împotriva civililor exercitată de părțile beligerante.

44 Rezultă că aplicarea sistematică de către autoritățile competente ale unui stat membru a unui criteriu precum un număr minim de victime civile, rănite sau decedate pentru a determina gradul de intensitate a unui conflict armat, fără a examina ansamblul împrejurărilor relevante care caracterizează situația țării de origine a solicitantului protecției subsidiare, este contrară dispozițiilor Directivei 2011/95 în măsura în care poate determina autoritățile respective să refuze acordarea acestei protecții, cu încălcarea obligației care revine statelor membre de a identifica persoanele care au o nevoie reală de protecția menționată.

45 Ținând seama de considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în sensul că, pentru a stabili existența unor „amenințări grave și individuale”, în sensul acestei dispoziții, este necesară o luare în considerare globală a tuturor împrejurărilor speței, în special a celor care caracterizează situația țării de origine a solicitantului.

Cu privire la cheltuielile de judecată

46 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) **Articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate trebuie interpretat în sensul că se opune interpretării unei reglementări naționale potrivit căreia, în cazul în care un civil nu este vizat în mod specific ca urmare a unor elemente proprii situației sale personale, constatarea existenței unor amenințări grave și individuale împotriva vieții sau a persoanei acestui civil ca urmare a „unei violențe generalizate în cazul unui conflict armat”, în sensul acestei dispoziții, este subordonată condiției ca raportul dintre numărul de victime din zona în cauză și numărul total de persoane care compun populația din această zonă să atingă un anumit prag.**

2) **Articolul 15 litera (c) din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în sensul că, pentru a stabili existența unor „amenințări grave și individuale”, în sensul acestei dispoziții, este necesară o luare în considerare globală a tuturor împrejurărilor speței, în special a celor care caracterizează situația țării de origine a solicitantului.**

Semnături